

Læsevejledning til materialepakken

30. januar 2026

Denne vejledning skal understøtte institutionernes arbejde med det materiale, der er udsendt ved igangsættelsen af den lokale proces, ved at give et hurtigt overblik over indholdet af de enkelte dokumenter. Først præsenteres et samlet overblik over dokumenterne i materialepakken. Herefter følger afsnit med læsevejledning til hvert dokument.

Materialepakken er udarbejdet med henblik på at understøtte institutionernes videre arbejde med omlægningen af uddannelses- og institutionslandskabet og læsevejledningen kan bruges både som introduktion og som opslagsværk undervejs i processen.

Samlet overblik over materialepakken

Materialepakken består af følgende dele:

Proces, tidsplan og arbejdsfordeling

1. Processen for omlægning af uddannelses- og institutionslandskabet
2. Grafisk fremstilling af tidsplan for omlægning af uddannelses- og institutionslandskabet.
3. Oversigt over arbejdsfordeling mellem STUK, regioner, opmandsfunktionen og institutionerne.

Pejlemærker, bæredygtighed og vejledende spørgsmål

4. Uddybning af anvendelsen af pejlemærker for omlægning af institutionslandskabet.
5. Uddybning af pejlemærker for udbud og placering af epx
6. Uddybning af anvendelsen af pejlemærker for placering af gymnasiale enkeltfag.
7. Uddybning af anvendelsen af pejlemærker for placering af almene voksenuddannelser.
8. Bæredygtighed ifm. omlægningen af uddannelses- og institutionslandskabet.
9. Økonomiske præmisser og rammer for omlægningen af uddannelses- og institutionslandskabet.
10. Vejledende spørgsmål til brug for institutionsledelser- og bestyrelser ift. håndtering af den lokale omlægningsproces.

Talmateriale

11. Vejledning til brug af talmateriale
12. Talmateriale: Landsdelsniveau
13. Talmateriale: Institutionsniveau – Nordjylland
14. Talmateriale: Institutionsniveau – Vestjylland
15. Talmateriale: Institutionsniveau – Østjylland
16. Talmateriale: Institutionsniveau – Sydjylland
17. Talmateriale: Institutionsniveau – Fyn
18. Talmateriale: Institutionsniveau – Vest- og Sydsjælland
19. Talmateriale: Institutionsniveau – Østsjælland
20. Talmateriale: Institutionsniveau – Københavns omegn
21. Talmateriale: Institutionsniveau – København
22. Talmateriale: Institutionsniveau – Nordsjælland
23. Talmateriale: Institutionsniveau – Bornholm
24. Talmateriale: Afdelings- og udbudsniveau
25. Teknisk faktaark om opgørelsesmetode for talmaterialet

Kommissorier

26. Kommissorium for epx-sekretariatet.
27. Kommissorium for opmandsfunktionen.
28. Kommissorium for kontaktforum med regionerne.

Læsevejledning

Nedenfor følger læsevejledningen som giver et hurtigt overblik over indholdet af de enkelte dokumenter. Institutionerne kan med fordel orientere sig i dokumenterne i den rækkefølge, de er oplistet ovenfor.

Proces, tidsplan og arbejdsfordeling

Nr.	Dokument	Indhold
1	Processen for omlægning af uddannelses- og institutionslandskabet	Dette dokument beskriver processen for omlægningen af uddannelses- og institutionslandskabet. Styrelsen har inddelt processen i fem overordnede faser: 1. Igangsættelse af omlægningsproces (primus 2026) 2. Lokale drøftelser (primus 2026 – årsskiftet 2026/2027) 3. Foreløbig beslutning om nyt institutionslandskab med forhåndstilkendegivelser om udbudsplaceringer (1. halvår 2027) 4. Endelig beslutning om nyt uddannelses- og institutionslandskab (2. halvår af 2027 – 1. kvartal 2028) 5. Omstilling til ny institutions- og uddannelsesstruktur (1. kvartal 2028 – åbning af epx i 2030) Dokumentet udfolder indholdet af hver af disse fem faser. Heri beskrives også, hvad der ligger i hhv. foreløbig beslutning (fase 3) og endelig beslutning (fase 4) om nyt uddannelses- og institutionslandskab.

Nr.	Dokument	Indhold
		Institutionerne kan med fordel orientere sig i dette dokument først, da det bidrager til et overblik over den samlede proces hen mod et nyt uddannelses- og institutionslandskabet.
2	Grafisk fremstilling af tidsplan for omlægningen af uddannelses- og institutionslandskabet	Dette dokument er en grafisk fremstilling af tidsplanen for omlægningen af uddannelses- og institutionslandskabet.
3	Oversigt over arbejdsfordeling mellem STUK, regioner, opmandsfunktionen og institutionerne	Dette dokument er en overordnet oversigt over, hvilke opgaver hhv. STUK, regionerne, opmandsfunktionen og institutionerne har ifm. omlægningen af uddannelses- og institutionslandskabet. Derudover henvises der til kommissorierne for epx-sekretariatet i STUK (dokument 26), opmandsfunktionen (dokument 27) og Kontaktforum, der oprettes mellem regionerne og STUK (dokument 28).

Pejlemærker, bæredygtighed og vejledende spørgsmål

Nr.	Dokument	Indhold
4	Uddybning af anvendelsen af pejlemærker for omlægning af institutionslandskabet	Dette dokument bidrager til at sikre en ramme og et fælles afsæt for institutionerne og øvrige aktører, der indgår i den decentrale, lokale omlægningsproces. Dokumentet uddyber de fire pejlemærker for omlægningen af uddannelses- og institutionslandskabet. 1. Konsolidering af udbud af gymnasiale uddannelser i byskoler i mindre byområder 2. Konsolidering af udbud af gymnasiale uddannelser i mellemstore byområder 3. Konsolidering af udbud af erhvervsuddannelser i områdeskoler 4. Konsolidering af eksisterende voksenuddannelsescentre (VUC) Derudover angives der en retningsgivende inddeling af byområder ud fra det skønnede antal årselever til gymnasiale uddannelser på offentlige selvejende institutioner i 2035: • Mindre byområder: under ca. 1.000 årselever • Mellemstore byområder: ca. 700-5.000 årselever • Større byområder: over ca. 5.000 årselever Inddelingen af byområder har betydning for, hvilke pejlemærker der finder anvendelse og dermed for, hvordan omlægningsprocessen skal gribes an lokalt. Dokumentet er derfor opbygget efter størrelsen på byområder (omlægning af institutionslandskabet i hhv. mindre, mellemstore og større byområder). Kategoriseringen af de enkelte byområder fremgår af dokument nr. 12 <i>Talmateriale: Landsdelsniveau</i>.

Nr.	Dokument	Indhold
5	Uddybning af pejlemærker for udbud og placering af epX	Dette dokument uddyber de fire pejlemærker og tre øvrige hensyn for placering og udbud af epX. Pejlemærker: 1. <i>Attraktive ungdomsmiljøer</i> 2. <i>Erhvervsrettede undervisningsmiljøer</i> 3. <i>Professionsrettede undervisningsmiljøer</i> 4. <i>Relevante bygningsfaciliteter</i> Øvrige hensyn: • <i>Geografisk dækning uden for de større byer</i> • <i>Balanceret elevsammensætning og geografisk spredning i de større byer</i> • <i>Udbud af flere faglinjer og af tredje år af epX</i> Et grundlæggende afsæt er, at epX som udgangspunkt skal placeres i alle de 87 byområder, hvor der i dag findes ungdomsuddannelser mhp. en bred geografisk dækning. Der vil altid være tale om en samlet og konkret vurdering af hvilke institutioner, som samlet set bedst lever op de beskrevne pejlemærker.
6	Uddybning af anvendelsen af pejlemærker for placering af gymnasiale enkeltfag	Gymnasiale enkeltfag skal fremadrettet udbydes på henholdsvis: 1. Institutioner, der fortrinsvis udbyder gymnasiale enkeltfag (fremover gymnasiale enkeltfagsinstitutioner). 2. Institutioner/afdelinger med anden gymnasial undervisning. Dette dokument uddyber de fem pejlemærker for placering af gymnasiale enkeltfag: • <i>Udbud inden for en rimelig geografisk afstand under hensyn til kursistvolumen</i> • <i>Stærke voksenpædagogiske læringsmiljøer</i> • <i>Sikring af et tilstrækkeligt udbud af fag (med henblik på at kursister skal kunne sammenstykke en fuld gymnasial eksamen via gymnasiale enkeltfag)</i> • <i>Fagligt og økonomisk bæredygtige uddannelsesmiljøer</i> • <i>Eksisterende rammer og kapacitet så vidt muligt udnyttes</i>
7	Uddybning af anvendelsen af pejlemærker for placering af almene voksenuddannelser	Dette dokument uddyber de fire pejlemærker for placering af almene voksenuddannelser: • <i>Stærke voksenpædagogiske læringsmiljøer</i> • <i>Sammenhæng til institutionens øvrige uddannelsesudbud</i> • <i>Fagligt og økonomisk bæredygtige uddannelsesmiljøer</i> • <i>Bred geografisk dækning</i>
8	Bæredygtighed ifm. omlægningen af omlægningen af uddannelses- og institutionslandskabet	Dette dokument beskriver kendetegn ved og sammenhæng mellem økonomisk, faglig og social bæredygtighed.
9	Økonomiske præmisser og rammer for omlægningen af	Dokumentet skal læses i sammenhæng med ovennævnte dokument om økonomisk bæredygtighed.

Nr.	Dokument	Indhold
	uddannelses- og institutions-landskabet	Dokumentet beskriver overordnet de økonomiske rammer for omlægningsprocessen. Derudover beskrives nærmere nogle af de formål, som rammerne vil blive udmøntet til, og som institutionerne derfor vil kunne forvente økonomisk støtte til.
10	Vejledende spørgsmål til brug for institutionsledelser- og bestyrelser ift. håndtering af den lokale omlægningsproces	For at understøtte den lokale proces er der i dette dokument udarbejdet en række vejledende spørgsmål, som et afsæt for drøftelser i ledelser og bestyrelser. Drøftelserne kan underbygges af relevante lokale analyser, data og afdækninger mv.

Talmateriale

Nr.	Dokument	Indhold
11	Vejledning til brug af talmateriale	Dokumentet vejleder til brugen af det offentliggjorte talmateriale, der skal fungere som analytisk grundlag til at understøtte de lokale og regionale drøftelser, og som skal danne grundlag for tilkendegivelsen om den fremtidige institutions- og udbudsstruktur. Talmaterialet kan benyttes lokalt og regionalt til at danne et overblik over og en forståelse af det skønnede elevgrundlag i 2035 ved epx-reformen, effekten af et skærpet karakterkrav og udfordringen med faldende ungdomsårgange.
12	Talmateriale: Landsdelsniveau	Dokumentet indeholder følgende: • Kategorisering af byområder • Beskrivelse af demografisk fald i ungdomsårgangene • Skønnet betydning af skærpet karakterkrav • Skønnet elevgrundlag (årselever) til gymnasiale uddannelser, 2035 Data opgøres på landsdelsniveau, som vurderes at give en hensigtsmæssig balance mellem detaljeringsgrad og overblik og dermed understøtte analyser af sammenhænge i institutionslandskabet på tværs af lokale områder med fælles elevgrundlag. Institutionerne kan i dette dokument få klarhed over, om de er kategoriseret som hhv. mindre, mellemstort eller større.
13-23	Talmateriale: Institutionsniveau	Dokumenterne er PowerPoint-præsentationer, som indeholder tabeller med relevant data opdelt på 11 landsdele. Der er udarbejdet én PowerPoint-præsentation pr. landsdel.
24	Talmateriale: Afdelings- og udbudsniveau	Dokumentet er et excel-ark, som indeholder data om: • Antal årselever i 2024 på institutioner med gymnasiale uddannelser samt erhvervsuddannelser fordelt på byområde, institution og uddannelsesforløb. • Skønnet antal årselever i 2035 på institutioner med gymnasiale uddannelser samt erhvervsuddannelser fordelt på byområde, institution og uddannelsesforløb. Oplysningerne er fordelt i fire forskellige faneblade: • Region Nordjylland • Region Midtjylland • Region Syddanmark

Nr.	Dokument	Indhold
		• Region Østdanmark • Landbrugsskoler Dokumentet indeholder også en selvstændig læsevejledning (se særskilt fane i selve excelarket).
25	Teknisk faktaark om opgørelsesmetode for talmaterialet	Dokumentet præsenterer en række centrale antagelser bag talopgørelserne ift. elevstrømme, skærpet karakterkrav, den direkte vej til eud efter grundskolen, demografisk fremskrivning til 2035 og årselever. Derudover præsenteres fremgangsmåden bag opgørelse af aktivitetstal for 2024 og skøn for antal årselever i 2035.

Kommissorier

Nr.	Dokument	Indhold
26	Kommissorium for epsekretariatet	Der er nedsat et statsligt epsekretariat, der er forankret i STUK. Dette dokument beskriver sekretariatets formål og mål, opgaver og organisering. Se derudover dokument nr. 3 <i>Oversigt over arbejdsfordeling mellem STUK, regioner, opmandsfunktionen og institutionerne</i>.
27	Kommissorium for opmandsfunktionen	Der etableres en opmandsfunktion, der kan understøtte lokal forankring samt hjælpe med at finde løsninger i forbindelse med eventuelle lokale uenigheder. Dette dokument beskriver opmandsfunktionens formelle grundlag, aktivering af opmanden, opmandens beføjelser og opgaver. Se derudover dokumentet <i>Oversigt over arbejdsfordeling mellem STUK, regioner, opmandsfunktionen og institutionerne</i>.
28	Kommissorium for kontaktforum med regionerne	Der nedsættes et Kontaktforum mellem regionerne og STUK. Dette dokument beskriver Kontaktforums formål og mål, opgaver og organisering. Se derudover dokumentet <i>Oversigt over arbejdsfordeling mellem STUK, regioner, opmandsfunktionen og institutionerne</i>.

Relevante links

På Børne- og Undervisningsministeriets hjemmeside findes en række sider og dokumenter, der omhandler epx-aftalen samt udmøntningen af aftalen i delaftaler.

- Link til uvm.dk med indhold om *Aftale om ny gymnasieuddannelse*: [Aftale om ny gymnasieuddannelse | Børne- og Undervisningsministeriet](#)
- Link til *Aftale om en ny erhvervs- og professionsrettet Gymnasieuddannelse* (epx-aftalen): [Aftale om en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse](#)
- Link til *Udmøntning af epx-aftalen: 1. delaftale om etablering af et nyt uddannelses- og institutionslandskab på ungdoms- og voksenuddannelsesområdet* (1. epx-delaftale): [1. epx-delaftale om etablering af et nyt uddannelses- og institutionslandskab](#)
- Link til materialepakken: www.uvm.dk/epxmaterialer

Spørgsmål

Ved spørgsmål kan institutionens ledelse eller bestyrelsesformand rette henvendelse til styrelsens epx-sekretariatet på epx.sekretariat@stukuvvm.dk